

FILOSOFIE

fotografie

Vybrané pojmy z problematiky

Mgr. Roman Sejkot

Již staří Řekové před 2500 lety...

Filosofie fotografie

Filosofie fotografie

•

Philosophia (řec.), láska k moudrosti

Philosophus (řec.), milující moudrost

filó (řec.), miluji

sophia (řec.), moudrost

•

Fotografie (řec.), světlopis, světelné písmo

fós (řec.), fótos (řec. 2.p.), světlo

grafein (řec.), psát

•

Philosophia (řec.), láska k moudrosti

© Roman Sejkota

Petr Pithart, former Premier of the Czech Government, the Czech National Council, Prague, the last meeting before the June Parliamentary elections, 12.5.1992

Pozice fotografie ve společnosti

Služba vynálezu fotografie lidstvu
Společenské uznání fotografie ve vědomí lidstva
Společenské uznání jazyka ve vědomí lidstva

Do roku 1839 hledání spolehlivého kopírovacího systému k reprodukci 2D předloh a k "nemanuální" 3D reprodukci.

Požadavky na technický vynález:

a) věrnost kopie, b) trvanlivost kopie.

Nikdo nehledal novou uměleckou formu.

Vynález fotografie způsobil obrazovou revoluci.

Fotografie (řec.), světlopis, světelné písmo

MAND

Roman Sejkot 14.8.1994
1998

Vědci•Vynálezci•Malíři

Desetiletí po roce 1839 pracovali na vylepšování vynálezu, který se stále nejevil jako dokonalý.

Fotografie byla první půlstoletí své existence pouze černobílá.

Složité pokusy s barevnou fotografií činí J.C.Maxwell (1860).

Díky Autochromu bratří Lumiérů (1907) se barevná fotografie stává prakticky použitelnou (asi 80 let po vzniku prvních čb fotografií).

Diapozitiv se objevuje v roce 1935, barevný negativ v roce 1942, okamžitá barevná fotografie v roce 1947.

Lze říci, že fotografie poskytuje teprve posledních 60 let barevné informace o světě kolem nás. Skutečně masově ale poskytuje barevné, tedy "reálné" informace o světě posledních 30 let.

Od roku 2000 díky vlně digitalizace poskytuje fotografie výhradně barevný obraz světa. Trvalo to půldruhého století ...

19. století je "černobílé" ...

SHOWWAY

Roman Szeged 1999

20. století je "barevné" ...

Zrod nového umění

•
Nedokonalosti nového technického reprodukčního systému, jeho možnosti ovlivnění, možnosti stylizace, paradoxně vedly ke zrodu zcela nového druhu umění. Od počátku jej využívali a hájili malíři, kteří se vynálezu chopili. Stejně tak jej odsuzovali malíři a jiní, kteří v něm viděli nebezpečí konkurence pro dosavadní zavedené druhy umění.

•
Možnosti ovlivnění vzniku fotografického obrazu:

- a) ovlivňování reality před objektivem
- b) manipulace s ovládacími prvky kamery
- c) manipulace s obrazem po expozici

•
Tyto 3 možnosti jsou velmi rozsáhlé. Umožňují jak trojrozměrné reálné zobrazení skutečnosti, tak tvorbu dvourozměrného abstraktní obrazu, který už se snímanou realitou nemá pro diváka nic společného. "Šmokův čtverec tvůrčí svobody" situaci jasně popisuje.

3 možnosti ovlivnění fotografického obrazu ...

Fotografie virtuální reality

•
Obraz pořízený na světlocitlivý materiál = fotografie. Obraz pořízený kamerou obscurou = fotografie. Obraz pořízený dírkovou komorou = fotografie. Obraz pořízený fotoaparátem = fotografie. Obraz pořízený videokamerou = fotografie. Obraz pořízený fotokopírkou = fotografie. Obraz pořízený scannerem = fotografie. Obraz pořízený telefonem = fotografie. Obraz pořízený computerem = fotografie

•
Pojem fotografie (světlopis) je natolik obecný a široký, že dokáže absorbovat i nové technické vynálezy. Počítač (monitor, tiskárna) dovoluje "psát světlem" obrazy, které mohou, ale nemusí mít reálnou předlohu. 3D vizualizace staveb a strojů mohou dnes být nerozlišitelné od skutečnosti.

Geniální otcové fotografie si v proudech staletí jistě přáli, aby bylo možné "fotografovat představy". Dnes už to možné je.

Dnes je možné fotografovat realitu i potencionální realitu.

Co bude dál?

Fotografie existuje v přírodě od pradávna ...

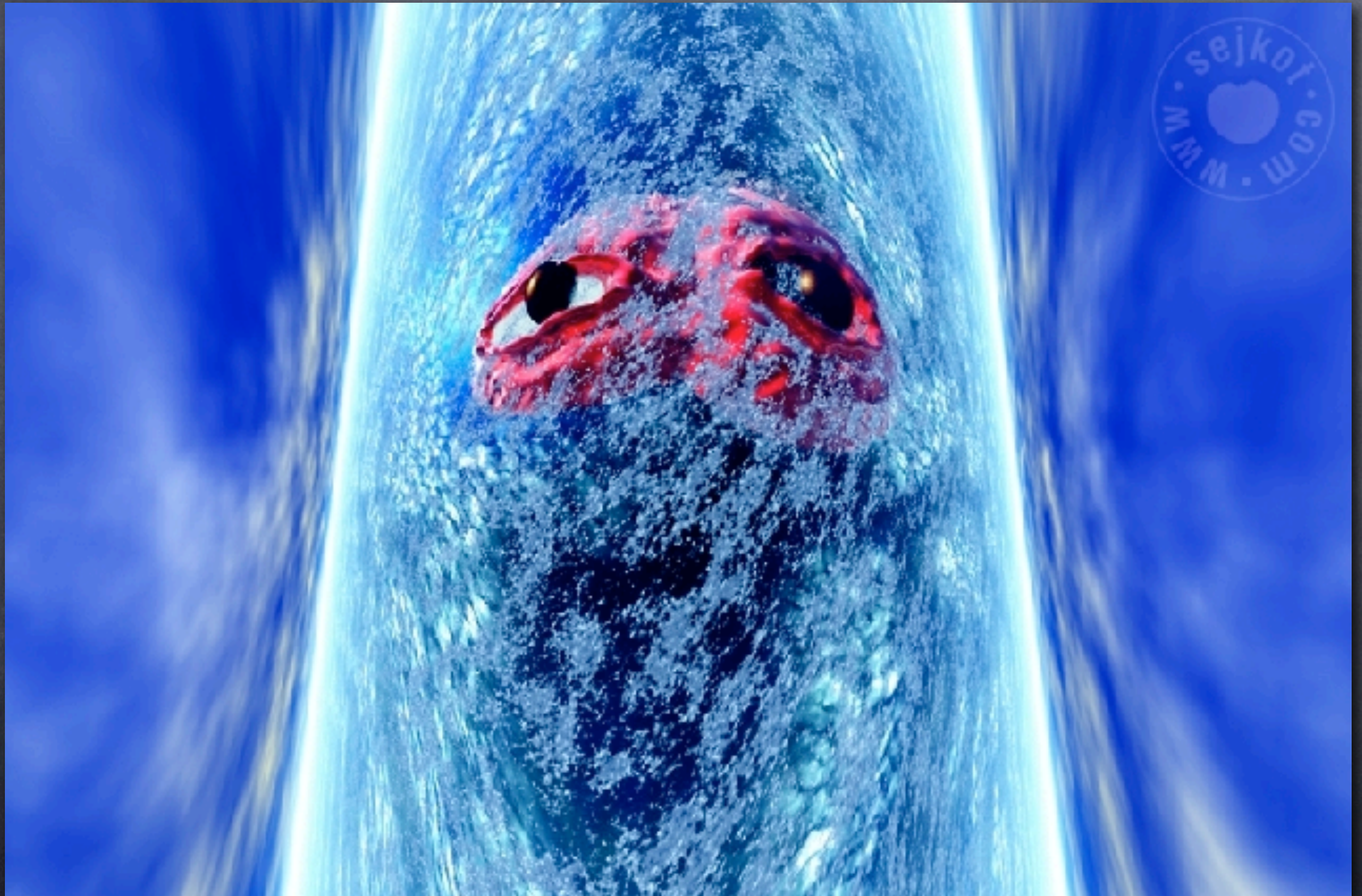

PAVOGUE / SPYDER

Roman Sejdel 19.1.97

Computer Generated Images = Světlopis

Existuje světlo mezi 5. až 11. dimenzí ???

Filosofie fotografie

Třídění fotografie

Dle autora:

a) známý • neznámý, b) důležitý • nedůležitý, c) mladý • starý, d) muž • žena,
e) laik • amatér • profesionál

Dle předlohy:

a) dvojrozměrná, b) trojrozměrná, c) virtuální

Dle pohybu:

a) statický objekt • dynamický objekt, b) živé • neživé

Dle tradičních malířských námětů/žánrů:

a) portrét, b) figura, c) výjev, d) architektura, e) zátiší, f) krajina

Třídění fotografií & Klasifikace & Pitvání ...

HERZEUGNIS

Roman Jago 2015

Filosofie fotografie

Dle obsahu:

- a) figurativní (věci) • nefigurativní (abstrakce, dekorace)
- b) nalezená • aranžovaná / inscenovaná

Dle formy:

- a) barevná • černobílá, b) analogová • digitální, c) diapozitiv • negativ • pozitiv

Dle obsahu a formy:

- a) umělecká • technická • vědecká • ostatní,

Dle přístupu k realitě:

- a) objektivní • subjektivní, b) informativní • emotivní, c) pravdivá • lživá

Dle vztahu k právu:

- a) zákonná • nezákonná • policejní • detektivní • špionážní

Dle kvality:

- a) dobrá • špatná

Malý test : Kam zařadit toto foto ???

Filosofie fotografie

Dle způsobu užití fotografie:

a) paměťový záznam (momentka z dovolené) • sdělení (reportáž v časopise)

Dle divácké cílové skupiny:

a) jeden divák • miliony diváků, b) ženy (časopisy/reklama) • muži,

c) děti • mládež • dospělí • starci • všichni

Tato klasifikace není úplná, lze jistě nalézt další kritéria třídění.

Je třeba si uvědomit, že existují i vzájemné kombinace hledisek.

Mnohá kritéria třídění jsou běžně užívána a současně budí rozpory jak mezi autory, tak mezi diváky. Je velice obtížné najít taková kritéria, na kterých se shoduje většina společnosti. Fotografie je často považována za mezinárodně srozumitelný obrazový jazyk, který se vyvíjí podobně dynamicky, jako lidská řeč. K tomu je ale potřeba dodat, že pokud fotografie (např. v novinách) neobsahuje vysvětlující popisek, tedy alespoň minimální slovní informaci, může fotografické sdělení zcela pozbýt informační hodnotu či být zavádějící.

Malý test : Kam zařadit toto foto ???

Malý test : Kam zařadit toto foto ???

Nejmenší
hudební
přehrávač
na světě

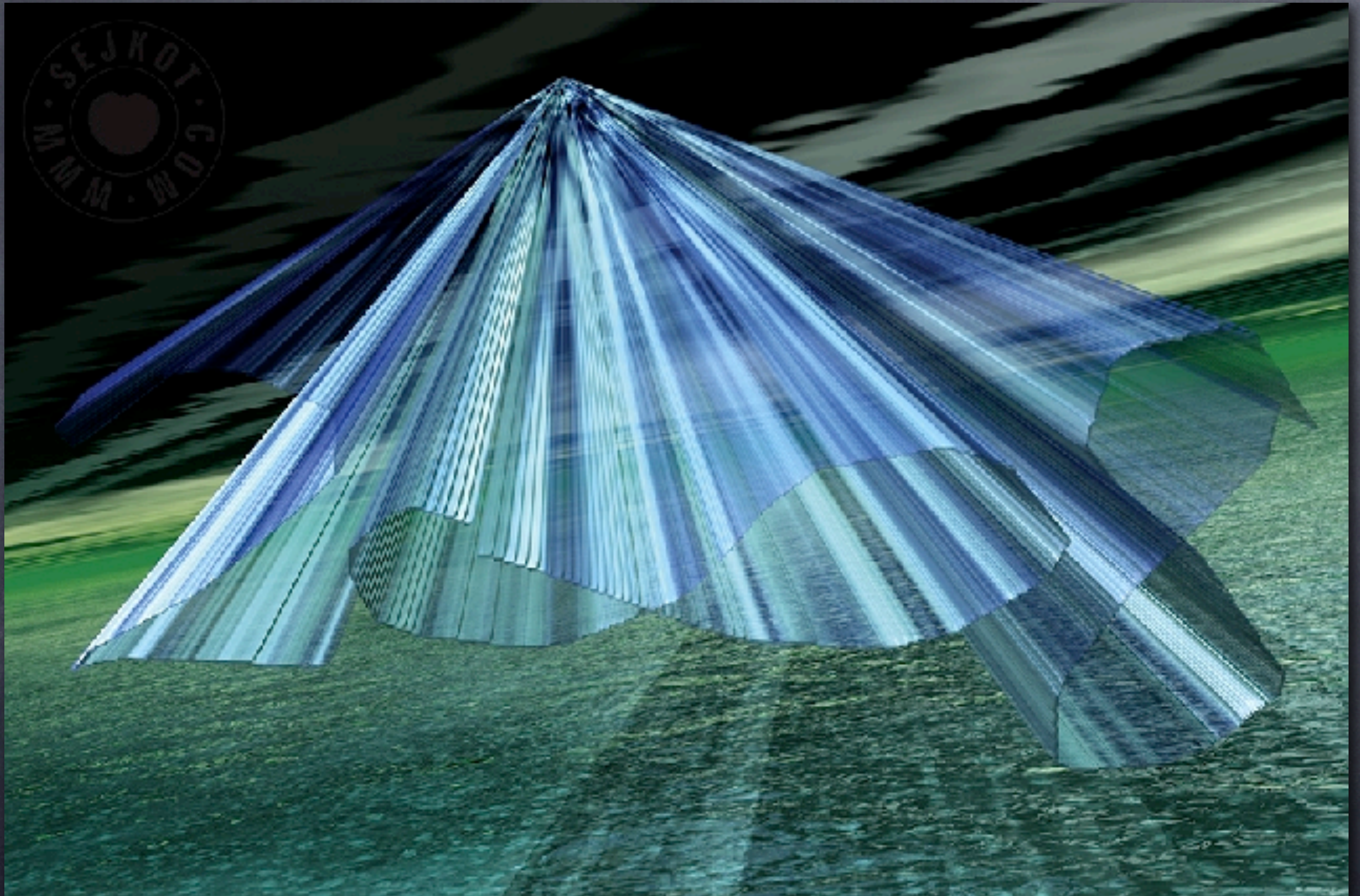

 iPod shuffle

Všechny ceny produktů Apple iPod a počítače Mac zahrnují dva roky záruky, včetně
recyklační a autorské poplatky podle platných zákonů ČR.
© 2007 CZECH DATA SYSTEMS s.r.o. Apple Authorized IMC in the Czech Republic. Všechna práva
vyhrazena. Apple a Apple logo jsou registrované ochranné známky Apple Computer, Inc.

Malý test : Kam zařadit toto foto ???

Informační zdroje

J.Kábrt a kol.: Latinsko-český slovník, SPN, 1991

L.Klimeš: Slovník cizích slov, SPN, 1983

É.Souriau: Encyklopedie estetiky, Victoria Publishing, 1994

J.Šmok: Začněte fotografovat, SNTL, 1983

J.Šmok: Za tajemstvími fotografie, Osveta, 1982

Kolektiv: 2.Informatorium pro každého, Mladá fronta, 1984

Kolektiv: Malá československá encyklopedie, ČSAV, 1985

www.google.com

www.SEJKOT.com

